

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 242/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤ' ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 24ης Ιουνίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη:

Ιωάννης Διονυσόπουλος, Νικόλαος Μουδάτσος, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπιριδών Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργιάκης, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Βασιλική Τύρου, Κουϊήν Τακουή Χουρμουζιάν, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Αγγελική Καστανά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Πάρεδρος ΝΣΚ

Αριθ. Ερωτήματος: Υπ' αριθ. πρωτ. Δ27/οικ. 5568/181/20-2-2014 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας-Διεύθυνσης Προστασίας Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται ποίος είναι ο αρμόδιος για τον ορισμό: α) μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο του ιδρυθέντος με το Βασιλικό Διάταγμα υπ' αριθ. 104/1973 Φιλανθρωπικού Ιδρύματος με την επωνυμία «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» και β) Κυβερνητικού Επιτρόπου σε αυτό, μετά την ισχύ του Ν. 3852/2010 «Νέα

Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το ΣΤ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

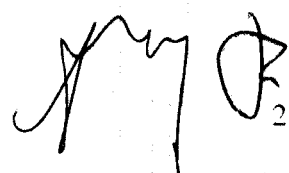
I. Ιστορικό

1. Με την υπ' αριθ. 107107/ΚΥ 6534/6-10-1972 Υπουργική Απόφαση αναγνωρίσθηκε το εδρεύον στην Αθήνα Σωματείο με την επωνυμία «ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» ως φιλανθρωπικό.

2. Με το υπ' αριθ. 104/1973 Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 30Α'/1-2-1973) εγκρίθηκε η σύσταση και ο Οργανισμός του ιδρυθέντος, από το ανωτέρω φιλανθρωπικό Σωματείο, Ιδρύματος με την επωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ».

3. Σύμφωνα με τον Οργανισμό αυτού: «Άρθρο 1. (Σύστασις Ιδρύματος. Μορφή Νομικού Προσώπου—Επωνυμία— Έδρα). 1. Συνιστάται Ίδρυμα Φιλανθρωπικόν υπό την επωνυμίαν «ΙΔΡΥΜΑ Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» εδρεύον εν Αθήναις, αποτελούν Νομικόν Πρόσωπον Ιδιωτικού Δικαίου, τελούν υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και περιλαμβάνον τα λειτουργούντα πέντε (5) Παραρτήματα αυτού υπό την αρχικήν των όνομασίαν, δυνάμειως εκατόν (100) βρεφών και νηπίων έκαστον... Άρθρο 4 (Διοίκησις). 1. Το Ίδρυμα διοικείται υπό 5μελούς Διοικητικού Συμβουλίου επί τριετεί θητεία, αποτελουμένου: α. Εκ τριών (3) μελών μετ' ισαρίθμων αναπληρωτών, υποδεικνυομένων υπό του Σωματείου. β. Δύο εγκρίτων προσώπων μετ' ισαρίθμων αναπληρωτών οριζομένων εκάστοτε δι' αποφάσεως του Υπουργού... Άρθρον 16 (Κυβερνητικός Επίτροπος). Εις τό Ίδρυμα δύναται να διορίζηται δι' αποφάσεως του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών Κυβερνητικός Επίτροπος μόνιμος υπάλληλος αρμοδιότητος Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών...»

Τα κατά τον Οργανισμό παραρτήματα ήταν οι πέντε Παιδικοί Σταθμοί (στέγες) που λειτουργούσε το Ίδρυμα σε διάφορους Δήμους του Νομού Αττικής.

27

Ο προβληματισμός της ερωτώσας Υπηρεσίας για τον ορισμό εγκρίτων προσώπων ως μελών στο Δ.Σ. του ανωτέρω Ιδρύματος και τον διορισμό Κυβερνητικού Επιτρόπου σε αυτό προέκυψε μετά την ισχύ του Ν. 3852/2010 («Πρόγραμμα Καλλικράτης »).

II. Νομικό Πλαίσιο

1. Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Νομοθετικού Διατάγματος υπ' αριθ. 1111/1972 («Περί Φιλανθρωπικών Σωματείων») (ΦΕΚ 23Α/11-2-1972): «Άρθρο 14 (Κυβερνητικός Επίτροπος). Εις τα ειδικώς ανεγνωρισμένα Φιλανθρωπικά Σωματεία ως και εις τα μη ειδικώς ανεγνωρισμένα τοιαύτα, τα οποία επιχορηγούνται υπό του Κράτους ή έχουν κοινωνικούς πόρους, δύναται νά διορίζηται παρά του οικείου Υφυπουργού Περιφερειακού Διοικητού προκειμένου περί Φιλανθρωπικών Σωματείων ών η λειτουργία εκτείνεται εις πλείονας του ενός νομούς, άλλως υπό του Νομάρχου της έδρας του Σωματείου, Κυβερνητικός Επίτροπος, μόνιμος δημόσιος υπάλληλος κεκτημένος βαθμόν τουλάχιστο 6^ο...»

2. Σύμφωνα με το άρθρο 94 του Ν. 3852/2010: «Πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων»: «... 3β. Στο άρθρο 75 παρ. Ι (ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ – ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ) του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και υπό τον τομέα Ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης») προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:... 13. Ο διορισμός μελών διοικητικών συμβουλίων, η εποπτεία και η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, Παρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ)...»

3. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Π.Δ. 30/1996 «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου ανήκει στις Ν.Α. Στις Ν.Α. περιέρχονται όλες οι σχετικές αρμοδιότητες των νομαρχών και των νομαρχιακών υπηρεσιών...»

4. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 283 παραγρ. 3 του ανωτέρω Ν. 3852/2010: «Λοιπές αρμοδιότητες Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είχαν ορισθεί και ασκούσαν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων

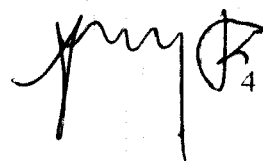
και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί στις περιφέρειες με το άρθρο 186 του παρόντος, ούτε έχουν μεταβιβασθεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους Δήμους ασκούνται, μετά την εγκατάσταση των οικείων αιρετών οργάνων, από την περιφέρεια ...».

III. Ανάλυση - ερμηνεία διατάξεων – Υπαγωγή.

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα εξής:

1. Όπως είναι γνωστό με το πρόγραμμα «Καλλικράτης», επαναθεμελιώθηκε η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους σε όλη την χώρα, οι οποίοι δέχθηκαν διευρυμένες αρμοδιότητες, που πριν ασκούσαν άλλοι φορείς. Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης» συνεστήθησαν οι Δήμοι της Χώρας, οι οποίοι αποτελούν τον πρώτο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης από 1-1-2011, δηλαδή οι Δήμοι που συγκροτήθηκαν από καταργηθέντες Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, καθώς και οι Δήμοι στους οποίους δεν επήλθαν μεταβολές. Με το άρθρο 94 του αυτού Ν. 3852/2010 συμπληρώθηκαν οι παρ. I και II του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.3463/2006, ανατέθηκε δε στους Δήμους η άσκηση πρόσθετων αρμοδιοτήτων ανά θεματικό τομέα, καθώς και η άσκηση πρόσθετων, κρατικού χαρακτήρα, αρμοδιοτήτων που ασκούνται σε τοπικό επίπεδο. Ήδη (και πριν την συμπλήρωση), με βάση το άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές διηύθυναν και ρύθμιζαν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας.

Ο διορισμός από τους Δήμους των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων Φιλανθρωπικών Σωματείων και Ιδρυμάτων, αρμοδιότητα που μεταβιβάσθηκε σε αυτούς ρητά με το προαναφερθέν άρθρο 94 παρ. 3B του Ν. 3852/2010, πρέπει να ασκείται και στην προκειμένη περίπτωση του Ιδρύματος «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» από τον αρμόδιο κατά τόπον Δήμο. Όσον αφορά το ποιός είναι ο αρμόδιος Δήμος, αυτός είναι ο Δήμος της έδρας σύμφωνα με το ιδρυτικό του Ιδρύματος Β.Δ. 104/1973 (άρθρο 1 παρ. 1), ήτοι ο Δήμος

4

Αθηναίων και δεν έχει καμμία σημασία το ότι το Ίδρυμα δραστηριοποιείται με τα παραρτήματά του (παιδικούς σταθμούς) σε περισσότερους Δήμους. Επομένως, οι εκπρόσωποι στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» (έγκριτα πρόσωπα) της περιπτώσεως β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 (που αφορά την διοίκηση του Ιδρύματος) του Β.Δ. 104/1973 πρέπει να ορίζονται από το αρμόδιο όργανο του Δήμου Αθηναίων.

2. Μετά την ισχύ του Ν. 3852/2010, η απάντηση για το ποιός είναι σήμερα αρμόδιος για τον ορισμό Κυβερνητικού Επιτρόπου στο Ίδρυμα «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ», εξαρτάται από την λύση του ζητήματος για το ποιός ήταν αρμόδιος προς τούτο κατά τον χρόνο μεταβίβασης των αρμοδιοτήτων αυτών με τον ανωτέρω Νόμο.

Το συγκεκριμένο ίδρυμα, κατά τα δεδομένα του ερωτήματος, δραστηριοποιήθηκε από τη σύστασή του σε ένα Νομό, τον Νομό Αττικής. Με το άρθρο 14 του Ν.Δ. 1111/1972, που ίσχυε όταν ιδρύθηκε αυτό, αρμόδιος για το διορισμό Κυβερνητικού Επιτρόπου επί φιλανθρωπικών σωματείων, των οποίων η λειτουργία εκτείνεται σε ένα νομό, ήταν ο Νομάρχης της έδρας του Σωματείου. Στην περίπτωση όμως του Ιδρύματος «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» ο Κυβερνητικός Επίτροπος, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ιδρυτικού του Ιδρύματος Β.Δ. 104/1973, διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών. Η αρμοδιότητα αυτή δεν εκχωρήθηκε από τον Υπουργό Κοινωνικών Υπηρεσιών μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης». Όμως και με τον νόμο αυτό δεν ανατέθηκε σε άλλο όργανο.

Στην προκειμένη δηλαδή περίπτωση έχουμε ρητά καθορισμό αρμοδιότητας με ειδική διάταξη του Ιδρυτικού Διατάγματος του ιδρύματος αυτού, οπότε, κατά γενική αρχή του Διοικητικού Δικαίου, αυτή κατισχύει της προαναφερθείσας γενικής διάταξης για τα φιλανθρωπικά σωματεία. Κατ' ακολουθίαν, αφού ο Νομάρχης δεν υπήρξε ποτέ αρμόδιος για τον διορισμό Κυβερνητικού Επιτρόπου, δεν τίθεται ζήτημα μεταβίβασης της σχετικής αρμοδιότητας στην αρμόδια Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (κατ' άρθρο 8 παρ. 1 του Π.Δ. 30/1996) και εν συνεχεία διαδοχικά στην αρμόδια Περιφέρεια (κατ' άρθρο 283 παρ. 3 του Ν. 3852/2010).

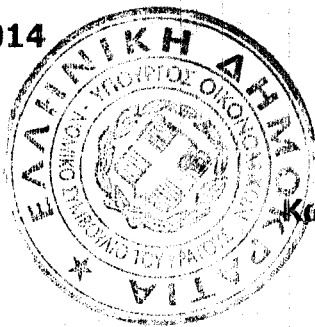
Επομένως στο Ίδρυμα «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» ο Κυβερνητικός Επίτροπος του άρθρου 16 του Β.Δ. 104/1973 πρέπει να ορίζεται από τον αρμόδιο Υπουργό, ο οποίος είναι σήμερα, βάσει του άρθρου 9 παρ. 5 του Ν. 4052/2012, ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει των προεκτεθέντων το ΣΤ΄ Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι: α) Οι εκπρόσωποι στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος «Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ» (έγκριτα πρόσωπα) της περιπτώσεως β, της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ιδρυτικού τούτου Βασιλικού Διατάγματος υπ' αριθ. 104/1973 πρέπει να ορίζονται από το αρμόδιο όργανο του Δήμου Αθηναίων και β) Κυβερνητικός Επίτροπος του άρθρου 16 του άνω Β.Δ. πρέπει να ορίζεται από τον αρμόδιο Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 30 -06-2014

Ο Εισηγητής

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Πέτρος Τριανταφυλλίδης
Πέτρος Τριανταφυλλίδης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.